

Kela|Fpa

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoon vaikuttavat lakimuutokset 1.1.2024 alkaen

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunta 23.5.2024

Kansaneläkelaitos
Terveystuottoetuksien osaamiskeskus

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltolaki (695/2019) muuttui 1.1.2024 alkaen

- Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain (695/2019, opiskeluterveydenhuoltolaki) muutoksella opiskeluterveydenhuoltolaki saatettiin vastaamaan EU:n koordinaatioasetuksia ja rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) muutoksia. Lisäksi selkeytettiin rahoitusta koskevaa sääntelyä ja laissa käytettyjä käsitteitä
 - Opiskeluterveydenhuollon kokonaiskustannuksen rahoitus koostuu kansallisesta rahoitusosuudesta sekä rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 20 a §:n perusteella maksetuista valtion korvauksista
 - Opiskeluterveydenhuollon lopullisen korvauksen määräytymisperusteet muuttuivat
 - Kela vahvistaa opiskeluterveydenhuollon lopulliset valtion ja opiskelijoiden terveydenhoitomaksun rahoitusosuudet YTHS:n tili- ja toimintakauden päätyttyä
 - Opiskeluterveydenhuollon lisärahoitus ennakoimattomissa tilanteissa toimintavuoden aikana edellyttää, että se on välttämätöntä opiskeluterveydenhuollon palvelujen saatavuuden turvaamiseksi äkillisestä tai ennakoimattomasta syystä johtuen
 - Opiskeluterveydenhuollon rahoituksesta ja toiminnasta vuosittain 30.4. mennessä annettavan Kelan selvityksen sisältöä täsmennettiin ja laajennettiin
 - Opiskeluterveydenhuollon kokonaiskustannuksista ja niiden rahoituksesta vuosittain 30.4. mennessä annettavan Kelan arvion sisältöä täsmennettiin ja laajennettiin
 - Opiskelijoiden terveydenhoitomaksujen eräpäivät muuttuivat

Opiskeluterveydenhuoltolain 24 §:n mukainen terveydenhoitomaksujen eräpäivien muutos

- Korkeakouluopiskelijajärjestöt ja opiskelijatoimijat esittivät maksupäivän siirtämistä myöhempään ajankohtaan ja henkilökohtaista kontaktointia ratkaisuna maksamatta jättäneiden opiskelijoiden suureen määrään
 - Tavoitteena oli lisätä eräpäivään mennessä terveydenhoitomaksun maksaneiden opiskelijoiden määrää
- Muutostoive toteutettiin lisäämällä oikea-aikaista ja kohdennettua tiedottamista ja siirtämällä terveydenhoitomaksujen eräpäiviä aiempaa myöhemmäksi:
 - Jos opiskelija ilmoittautuu läsnä olevaksi opiskelijaksi kevätlukukaudelle viimeistään 31.1., maksu on suoritettava viimeistään **15.3.** (ennen 31.1.)
 - Jos opiskelija ilmoittautuu läsnä olevaksi opiskelijaksi syyslukukaudelle viimeistään 30.9., maksu on suoritettava viimeistään **15.11.** (ennen 30.9.)
- Eräpäivään mennessä terveydenhoitomaksujen maksaneiden opiskelijoiden määrä ei ole kasvanut
 - Keväällä 2024 terveydenhoitomaksun jätti maksamatta eräpäivään mennessä lähes 80 000 opiskelijaa, mikä on enemmän kuin koskaan aiemmin (vrt. kevät 2023: 61 000 hlöä, kevät 2022: 51 000 hlöä, kevät 2021: 42 600 hlöä)
 - Palautteiden ja yhteydenottojen perusteella syynä maksamattomuudelle oli tavanomaisesti unohdus

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettu laki (741/2023) asetti uusia velvollisuuksia 1.1.2024 alkaen

- Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettua lakia (741/2023) sovelletaan kokonaisuudessaan Kelaan korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestäjänä ja YTHS:ään opiskeluterveydenhuoltopalveluiden tuottajana
 - YTHS:n ja sen palveluyksiköiden rekisteröiminen Soteriin
- Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain mukaan palvelunjärjestäjänä Kelan on ohjattava ja valvottava sen järjestämismääräysten mukaisesti kuuluvaa palvelutuotantoa. Kelan on:
 - valvottava että YTHS:n palvelut ovat sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisia kuin asiakkaiden tarve ja turvallisuus edellyttää
 - varmistettava, että YTHS:llä on riittävät ammatilliset, toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset huolehtia palvelujen tuottamisesta
 - ohjattava ja valvottava YTHS:tä ja sen alihankkijoita jatkuvasti palveluja tuottaessa
 - varmistettava opiskeluterveydenhuollon palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu
 - seurattava YTHS:n henkilöstön riittävyttä sekä tilojen ja laitteiden turvallisuutta ja soveltuvuutta palvelujen toteuttamisessa

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettu laki (741/2023) asetti uusia velvollisuuksia 1.1.2024 alkaen

- Kelan ja YTHS:n tuli laatia ja julkaista omavalvontaohjelmat. Kela on julkaissut [omavalvontaohjelman](#).
 - Omavalvontaohjelman toteutumista on seurattava palveluja saavilta asiakkailta ja potilailta, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä palveluyksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella
 - Omavalvontaohjelmien toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava neljän kuukauden välein julkisessa tietoverkossa
- YTHS:n on laadittava palveluyksiköittäin päivittäisen toiminnan laadun, asianmukaisuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyden seurantaan varten omavalvontasuunnitelma
 - Omavalvontasuunnitelma on julkaistava ja pidettävänä julkisesti nähtävänä palveluyksikössä
 - Omavalvontasuunnitelmassa kuvatun toiminnan seurannasta on tehtävä selvitys ja sen perusteella tehtävät muutokset on julkaistava
 - Omavalvontasuunnitelmaa tehtäessä ja muutettaessa on huomioitava palveluyksikön palveluja saavilta asiakkailta ja potilailta, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä palveluyksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävä palaute
- Samat velvollisuudet koskevat myös YTHS:n alihankintapalveluiden tuottajia

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain mukainen ilmoitus- ja raportointivelvollisuus

- Ilmoitusvelvollisuus toiminnassa ja palveluissa havaituista puutteista ja epäkohdista
 - YTHS:n on ilmoitettava välittömästi Kelalle ja valvontaviranomaiselle YTHS:n omassa tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä niitä vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita YTHS ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omaavalvonnallisilla toimin
 - Myös Kelan, YTHS:n ja YTHS:n alihankintapalveluntuottajan henkilöstöllä on ilmoitusvelvollisuus, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden
- Kelan ja valvontaviranomaisen on ilmoitettava toisilleen välittömästi tietoonsa tulleet YTHS:n tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet olennaiset/vakavat puutteet ja epäkohdat, joita ei ole korjattu annetusta ohjauksesta huolimatta

Kiitos!

Kela|Fpa[®]